

sagardoa museoa

BERRIA

SIMAK S.L.
MAQUINARIA ENOLOGICA

SAGARDO BOTILAKO HONDARRA GARBITZEA

Errekatzo plaza, 5-6 · 20115 ASTIGARRAGA
Tel./ faxa: 943 55 56 51 · 609 428 622

GIPUZKOAKO KORTXO TAPOITERIA

Ardo, sagardo eta txakolinarentzako kortxoetan espezialista gara

Errekatzo Plaza, 6 - Tel.: 943 55 56 51 - 609 42 86 22 - ASTIGARRAGA

TOLARE-SAGARDOTEGIA
JATORRIZKO SAGARDON

EULA
URNIETA

• Urtarrilaren 20tik, ostirala, irekita.
• Asteartetik larunbatera gauzez
• Larunbata eta jai eguerditan ere irekita

943 55 27 44
AITOR IGUARAN

TOLARE

Olaizola
SAGARDO NATURALA

URTARRILETIK AURRERA IREKITA

Osiñaga Auzoa - Móvil 690 698 484 - HERNANI (Gipuzkoa)

Sagardo botila urte osoan salgai

LARRE-GAIN
Tolare - Sagardotegia

943 55 58 46 - 616 287 867

Ixabel Santa Cruz Zerain
LARRE-GAIN BASERRIA • ERENOTZU • HERNANI

Abian da Astigarragako Sagardo Etxea

Sagardun patzuergoak Astigarragako erdigunea hautatu du Sagardo Etxe berria egiteko

DOLAREA Dolare neolitikoa jarri nahi dute Magenta 3-gunean. Argazkian, Gamioxarreko dolarea. JO ALA JO

Sagardo Etxea egiteko proiektua eraikitzeaz dago. Sagardun Patzuergoak Astigarragako erdigune historikoa hautatu du Sagardo Etxe berria egiteko. Hain justu, kultur etxearen ondoan. Eraikin berriak hiru solairu eta 1.500 m2 erabilgarri izango dituela aurreikusi dute. Proiektuaren helbururik beilena sagasti didaktiko bat lantzea da, eta bertan, bisitaldi gidatuak antolatu asmo dituzte. Horretaz gain, interpretazio zentro bat prestatuko dute.

Sagardun Partzuergoak bultzaturiko proiektua bada ere, erakina Sagarlan SL eta Sagarteka SLren artean egingo dute. Hilabete honetan bertan hasiko dira eraikitze lanak egiten eta apiril aldera amaiturik egon behar duela aipatu du Joxe Mari Alberro Sagarduneko kideak. Astigarragako Udalak eta Eusko Jaurlaritzak diruz lagunduriko proiektua da.

Kultur etxearen ondoan dagoen lur sail publikoan eraikiko dute, eta biztanleria sagarraren kulturara eta sagarretik eratorritako produktuetara (hala nola, sagardoa, zukua, irasagar gozoa...) hurbiltzeko ahalegina egingo

dute. Gainera, sagarra eraldatzeko erabiltzen diren Euskal Herriko sagar moten bilduma eskaini nahi dute; era berean, sagargintzaren historian erabilitako hainbat tresneria eta sistema ikusgai egongo dira.

Egitasmoak lau ardatz

Sagardo Etxeak lau ardatz nagusi izango ditu: kulturala, pedagogikoa, hezitzailea eta turistikoa. Lehenik eta behin, ekimen kulturala izango da; izan ere, sagardoak Astigarragako ohitura eta festan esku hartzen du. Herriko ondarearen zati bat da, alegia. Eta ezin daiteke ulertu dauden sagar barietateak, sagarrak zaintzeko modua, jatorria, landarekin duen lotura, herriko sagardogile eta dolareengatik ez bada.

Bigarren, pedagogikoa izan asmo du; sagarraren ezaugarriak, euren zainketa eta eraldaketa (sagardoa, muztioa...) eta abar modu didaktikoan azalduko baitira. Helduak eta haurrak, taldeak eta eskolak ikusi eta entzuteaz gain, bertan esku hartu, ukitu, dastatu eta hamaika kontu ikertzeko aukera izango dute. Leku bizia izango da, ikasi eta espe-

rientziak partekatzeko egokia.

Hirugarren, hezitzailea izan gura du; proiektuaren ezaugarrietariko bat lur sail batean sagargintzan erabiltzen diren formakuntza sistemak ikusteko parada izango da, antzinakoenetik hasita aurreratueneraino. Hala, sagargintzan norbere eza-gutza aberastu nahi duenak aukera izango du.

Azkenik, turistikoa izango da; Astigarraga herriak kokaleku estrategikoa baitu —Donostiatik eta Hernanitik gertu—. Beraz, inguruko ohitura eta gastronomia ezagutzera datorrenarentzat bisita interesgarria izan daiteke Sagardo Etxea.

Asmoak

Egitasmo honekin, herriaren irudia indartuko dutelakoan daude Sagarduneko kideak, eta baita sagar, dolare eta sagardoa-ren kulturari lotu ere. Horretaz gain, ekologia errespetatzen duen herriaren irudia zabaltzeko nahi dute; hirigintza eta naturak bat egingo duen gunea bultzatuko omen dute. Horrez gain, Euskal Herriko gazteek antzinako usadioaren berri izan dezaten

SAGASTIA Sagasti pedagogikoa landatuko dute eta Euskal Herriko sagar motak erakutsiko dituzte. GARI GARAIALDE / ARGAZKI PRESS

gura dute, eta gizakiaren eta sagarrondoaren arteko harremana sustatzeko interpretazio zentro bat osatu nahi dute. Bertan, museo interaktiboa egingo dute, eta sagardogintzaren alde tekniko eta soziokulturalei buruzko informazio ludikoa eskaini. Besteak beste, lehengai, sagarra prozesatzeko sistemak, sagardoaren botilaratzea eta merkaturatzea, eta abar. Gainera, sagardoteka bat jartzeko asmoa dute, sagarretik eratorritako hainbat eta hainbat edari barietate dastatzeko aukera eskainiko duen gunea. Aipatutakoarekin, Astigarragara datorrenak izango du zer ikusi eta zer egin herritik atera gabe.

Sagasti pedagogikoa

Lehen aipatu bezala, sagasti pedagogikoa landatzekotan daude. Sagastian, Euskal Herriko barietateak jarriko dituzte, eta historian zehar nola landatu izan den aurkeztuko dute.

EGITASMOA

Sagarraren kultura eta lortutako produktuak hobeto ezagutzeko ahalegina egingo dute

Sagastia landatuko den lur saila iparrera begira dago, eta hori kontuan hartu beharko da; dena den, ez da oztopo izango; ezaugarri edafologikoak eta bertan dauden udare eta sagarrondoak ikusita esan baitaiteke lur sailak betetzen dituela gutxieneko baldintza agronomikoak.

Lur saila hainbat gunetan zatiturik egongo da. Bakoitzean barietate ezberdinak eta landatzeko hainbat modu landuko dituzte, klasikoenetik hasita aurrera-tueneraino. Gune horiek eduki-ko dituzten ezaugarri bereziak direla medio, sagastiaren mantentzea espezializatua izango da. Hau da, kimatzeak gunearen

araberakoak izango dira, baita izurrite eta gaixotasunen kontrola ere. Ongarritzeak garapeneraren beharrei eta frutifikazioari erantzun dio.

GUNEAK:

GUNE HORIA: Euskal Herriko sagardo sagar barietateen bilduma bat osatzea da helburua. Landareek fruitua lehenbailehen eman dezaten, txertaka ahulean landatuko dituzte; mota bakoitzeko zuhaitz bana landatzeko asmo dago. Landare kopurua: 60
Landareen forma: erdiko ardatzean adar guztiak okerturik. Fruitua azkar eta urtero emateko formarik egokiena. Arbolak 3,5 m luze eta 2,5 m zabal izango dira.

GUNE BERDEA: Betidanik ezagutu ditugun sagarrondoak landatuko dituzte. Bertan dagoen sagarrondo bat eta udare bat

mantentzea proposatzen dute. 7 arbolak forma hartua duten landare erraldoiak izango dira, gutxienez 15 urtekoak. Zepeioiarekin birlandatuak izango dira. 15 arbolak 3 urtekoak izango dira, bakoitza tutore batekin eta birtxertatuak izango dira.

Landare kopurua: 22
Landareen forma: ontzian.

GUNE GORRIA: Asmatu berria den hesi forman bost landare ilara landatuko dituzte. Arbolarren formazio berriaz gain, sagarrondoetan egin daitezkeen txerto bilduma bat egitea proposatzen da. Landare kopurua: 66
Landareen forma: hesian. 3,0 m luze eta 0,80 m zabal.

GUNE URDINA: Txertaketaren garrantzia eta balioa erakusteko eta praktikatzeko baratzeta. Hainbat txertaketa mota egin ahal izango dira urtean zehar.

GUNE ARROSA: Eremu honetarako, 25 arbola erraldoi landatzea proposatu dute, MM 10 txertakan. Forma hartuta arbolak izango dira, eta zepeioiarekin birlandatuak. Gutxienez 15 urtekoak izango dira. Bakoitza tutore bat eramango du
Landare kopurua: 37

MAGENTA 1 GUNEA: Asmo leku libre bat uztea da, eta egin daitezkeen aktibitateak begira-tzea.

MAGENTA 2 GUNEA: Hemen lurzorua bizitza azaltzea da helburua. Beira baten bitartez arbola baten sustraia nola garatzen den eta hor zein fauna azaltzen den fikusi ahal izango dugu.

MAGENTA 3 GUNEA: Gune honetan, dolare neolitiko bat jarriko dute, bertan dauden bi arbolen enborrak aprobetxatuz.

Txotx garaietan zatoz urnietara!

Urnietako Udala

